

BELEN LÓPEZ

L'actual secretària general de CCOO de les Comarques Gironines és la primera dona que presenta candidatura per encapçalar la nova direcció del sindicat, des de la seva constitució ara fa 60 anys.

De família migrant, va néixer a les Masies de Voltregà (Osona) el 1976. Llicenciada en Ciències Polítiques i de l'Administració, actualment és professora de formació professional i delegada a la Junta de Personal.

Implicada activament al moviment feminista del seu territori, l'any 2002 s'afilia al sindicat i hi inicia la seva trajectòria desenvolupant tasques de formació i assessorament. Des de l'any 2011 assumeix tasques de direcció a Organització, Comunicació i Dones.

Durant tot aquest temps ha pogut compatibilitzar el seu compromís amb la millora de les condicions de vida de les persones treballadores i la lluita contra les desigualtats de les dones amb la maternitat i la cura dels seus tres fills.

“Tot i que cada cop hi ha més dones en càrrecs de responsabilitat, és fonamental garantir que no només hi siguin, sinó que puguin exercir la seva funció en igualtat de condicions”

Sovint es parla de “lideratge femení” com si tingués unes característiques pròpies. Per a tu, la clau no és el gènere, sinó si es tracta d'un lideratge feminista o no. Com definiries aquest tipus de lideratge?

El tema del lideratge femení no és una qüestió de si qui l'exerceix és home o dona, sinó de si es tracta d'un lideratge feminista o no. En una societat androcèntrica i masclista, és més probable que siguem les dones les que passem per aquest filtre feminista la majoria de les coses.

Per a mi, un lideratge feminista ha de ser transformador de la realitat. Això vol dir que les propostes del sindicat, tant cap enfora —en la negociació col·lectiva i en els espais de concertació— com en el seu funcionament intern, han d'incorporar una mirada feminista que ajudi a transformar la realitat cap a aquests principis feministes.

Aquests principis, des del meu punt de vista, són molts, però n'hi ha dos de prioritaris: situar les persones com l'eix central de totes les accions i construir una societat basada en la cura mútua, prioritzant el benestar de les persones i del planeta.

Com es tradueix aquest lideratge feminista en el dia a dia de CCOO, tant en l'àmbit extern com en el funcionament intern?

Internament, el lideratge feminista és un lideratge que prioritza el col·lectiu, que no és autoritari i que es basa en l'escolta activa i en

la construcció col·lectiva. No es tracta només del que reivindicuem cap enfora, sinó també de com ho apliquem dins del sindicat. La coherència entre el discurs i la pràctica és essencial.

Cap enfora, es tracta de garantir que les nostres propostes i accions sindicals tinguin una perspectiva feminista i transformadora. Això significa que la mirada feminista ha de ser present en la negociació col·lectiva i en tots els espais on tenim presència.

Sovint dius que un lideratge feminista no implica ser sempre conciliador o suau. Creus que encara pesa molt l'estereotip que les dones han d'exercir el lideratge d'una manera concreta?

Sí, encara pesa molt. Sovint es diu que el lideratge femení és més cooperatiu i busca més consensos, mentre que el masculí és més contundent i directe. Però jo crec que aquestes són normes de gènere que hem de trencar.

Per a mi, el lideratge feminista pot incorporar tant les característiques que es consideren “masculines” —com per exemple la contundència i la claredat en la presa de decisions— com les que es consideren “femenines” —com ara la cooperació i la construcció col·lectiva. No es tracta d'una dicotomia, sinó d'aplicar les diferents competències segons la situació.

Un lideratge feminista ha de ser conseqüent: ha de prioritzar el col·lectiu i ha de fugir de l'autoritarisme, però també ha de ser ferm quan cal. No és contradictori, al contrari, és una manera de trencar estereotips de gènere.

entrevista

Has viscut l'evolució del sindicat des del 2002. Quins creus que han estat els principals canvis en clau feminista dins de CCOO?

Crec que el sindicat ha canviat molt en aquests anys, sobretot en la seva feminització. Hi ha moltes més dones en espais de responsabilitat, i això ha transformat les dinàmiques internes fent que el sindicat sigui un espai més accessible i acollidor per a les dones. Això és important perquè és difícil referenciar-se en un espai on no veus dones amb responsabilitat.

També ha canviat el tipus de propostes que es fan. Els temes que abans es veien com a preocupacions “de dones” ara formen part del nucli de les reivindicacions del sindicat.

L'augment de dones en espais de responsabilitat ha trans-

“Un lideratge feminista ha de ser transformador de la realitat. Les propostes del sindicat, tant cap enfora —en la negociació col·lectiva i en els espais de concertació— com en el seu funcionament intern, han d'incorporar una mirada feminista”

format també les reivindicacions del sindicat. Quines són les principals lluites que abans es consideraven “de dones” i que ara són centrals en l'agenda sindical?

Crec que, gràcies a l'augment de dones en llocs de responsabilitat, les reivindicacions que abans es veien com a secundàries o sectorials han passat a ser essencials.

Per exemple, tot el que té a veure amb la cura i la responsabilitat, la lluita contra la precarietat laboral, que afecta especialment les dones, i la necessitat de posar les persones al centre de les polítiques laborals són ara elements clau de l'agenda sindical.

Més enllà de la presència de dones, quins reptes encara queden pendents per aprofundir en la feminització real del sindicat?

Encara hi ha reptes importants. Tot i que cada cop hi ha més dones en càrrecs de responsabilitat, és fonamental garantir que no només hi siguin, sinó que puguin exercir la seva funció en igualtat de condicions, sense haver de demostrar constantment la seva vàlua o adaptar-se a models masculins de lideratge.

A més, cal continuar transformant el sindicat perquè sigui un espai realment feminista en la seva manera de funcionar, en la distribució del poder i en les seves reivindicacions. Això vol dir que hem d'incorporar la perspectiva feminista en totes les decisions i assegurar que el canvi no sigui només quantitatiu (més dones), sinó qualitatiu (un sindicalisme feminista de base).●

internacional

I la vergonya va canviar de bàndol

Maribel Ayné Domígo

Quan una dona, violada sota submissió química durant 10 anys per més de 83 homes, 51 d'ells identificats, renuncia al seu dret a l'anonimat declarant que “la meua vida ja està arruïnada, ara que valgui la pena fer-ho públic” i, a més, decideix mediatitzar el procés per tal de sensibilitzar la societat, la commoció i els debats ocupen els carrers i neix un crit polític que ressonarà per tot França i traspasarà fronteres: “La vergonya ha de canviar de bàndol”.

La generositat i la determinació de Gisèle Pelicot ens va colpir a totes. La crueltat dels fets va sacsejar consciències i va activar denúncies i sororitat. Per això, les dones de CCOO ens vam plantar a Avinyó. Més de 50 dones sindicalistes vam sortir amb autocar des de Barcelona. L'ambient reivindicatiu i soròric ens va acompanyar durant tot el viatge. Totes

teníem molt clar l'objectiu: denunciar l'horror que va patir la víctima, evidenciar les debilitats de la llei francesa actual, que no menciona clarament la necessitat del consentiment afirmatiu, i fer palès, un cop més, que els violadors no són psicòpates. A Pelicot la van violar homes que tenien entre 26 i 68 anys i que són bombers, farmacèutics, periodistes, pares de família, fills, germans...

En arribar a Avinyó ni el fred ni les llargues hores d'espera van minvar la força de CCOO feminista davant els jutjats, on la nostra secretària de les Dones de CCOO, després d'atendre periodistes de tot Europa, va compartir micròfon amb organitzacions feministes de Catalunya, València i França.

Madame Gisèle ha estat la protagonista d'un judici històric i ha transformat el seu dolor en una poderosa veu per al feminisme. Per a nosaltres no és la dona violada més de 200 vegades, sinó que és un símbol feminista. Era important mostra-li tot el nostre suport, compromís i agraïment en aquesta lluita compartida. ●